

SAVONIA

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
KULTTUURIALA

REM

- sattumametodi koreografisena työkaluna

TEKIJÄ/T: Pauliina Kyttä

Koulutusala Kulttuuriala	
Koulutusohjelma/Tutkinto-ohjelma Tanssinopettajan koulutusohjelma	
Työn tekijä(t) Pauliina Kytä	
Työn nimi REM – sattumametodi koreografisena työkaluna	
Päiväys	Sivumäärä/Liitteet 26/4
Ohjaaja(t) Eeri Pihlajakari	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Savonia-ammattikorkeakoulu	
Tiivistelmä <p>REM-tanssiteos on Pauliina Kytän taiteellinen opinnäytetyö. Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia Merce Cunninghamin sattumametodia koreografisena työkaluna tanssiteoksessa. Kytän tavoitteena oli löytää sattuman kautta uusia näkökulmia koreografiseen työhön ja käyttää sattumametodia koreografian liikemateriaalin luomiseen ja työstämiseen. Teos syntyi yhteistyössä teoksen toisen tanssijan, Anna Päiväniemen kanssa.</p> <p>Teoksen oli määrä saada ensi-iltansa Lähtölaukaus-festivaalin ohjelmistossa Sotkulla Kuopiossa 15.3.2020. Mutta koronaepidemian vuoksi esitystä ei voitu toteuttaa. Teos toteutettiin videointina Pietarsaaressa ulkolavalla 29.3.2020.</p> <p>Sattumametodin käyttö toi Kytälle uusia näkökulmia koreografiseen työhön ja sattumametodi voi olla myös jatkossa mahdollinen koreografinen työkalu liikemateriaalin luomiseen.</p>	
Avainsanat nykytanssi, sattumametodi, koreografia	

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Dance Pedagogy			
Author(s) Pauliina Kyttä			
Title of Thesis REM – chance operations as a choreographic tool			
Date		Pages/Appendices 26/4	
Supervisor(s) Eeri Pihlajakari			
Client Organisation /Partners Savonia University of Applied Sciences			
<p>Abstract</p> <p>REM is Pauliina Kyttä´s artistic thesis. The purpose of the artistic thesis was to explore Merce Cunningham´s chance operations as a choreographic tool in a dance performace. Through chance operations Kyttä´s aim was to find new points of view to her choreographic work and to use chance operations to create movement material. REM was made in cooperation with the other dancer of REM Anna Päiväniemi.</p> <p>The premiere of REM was supposed to be in 15.3.2020 in Kuopio, as a part of Lähtölaukaus dance festival, but due to korona epidemic the performance could not be performed at that time. REM was performed as a video recording on the outdoor stage in 29.3.2020 in Pietarsaari.</p> <p>The use of chance operations brought new aspects to Kyttä´s choreographic work. To Kyttä it is possible to use chance operations also in the future as a choreographic tool.</p>			
Keywords dance, chance operations, choreography			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO.....	5
2	MERCE CUNNINGHAM JA SATTUMA METODI	7
2.1	Merce Cunningham	7
2.2	Cunninghamin sattumametodi	7
3	REM-TEOS.....	9
3.1	REM-harjoitus aikataulu.....	9
3.2	Unen maailma	9
3.1	Teoksen osat	10
4	SATTUMA KOREOGRAFISENA TYÖKALUNA	12
4.1	Liikesanasto ja liikekieli	12
4.2	Improvisaatio	13
4.3	Musiikki	14
4.4	Esitystila.....	15
4.5	Esitysvaatteet	17
5	SATTUMAN KÄYTÖN HAASTEET	19
5.1	Sattuma päättää	20
6	OPINNÄYTETYÖPROSESSIN SATTUMAT	21
7	POHDINTA	23
	LÄHTEET	26
	LIITE 1: TOTEUTUNUT HARJOITUSAIKATAULU.....	27
	LIITE 2: LIIKKEEN ARVONTATAULUKKO.....	28
	LIITE 3: IMPROVISAATION, AJAN JA TILAN ARVONTATAULUKKO.....	28
	LIITE 4: REM-TEOKSEN KÄSIOHJELMA.....	29

1 JOHDANTO

Valitsin opinnäytetyöaiheekseni Cuninghamin sattumametodin tutkimisen koreografisena työkaluna, jotta löytäisin itselleni uusia näkökulmia koreografiseen työhön. Halusin löytää sattumametodin avulla keinoja, jotka auttavat minua muun muassa koreografisissa päätöksen teoissa. En halunnut täysin kopioida Cuninghamin tapaa käyttää sattumaa, vaan käyttää sitä hyödyksi koreografisena työkaluna.

Olen aina kokenut koreografisen työskentelyn itselleni haastavaksi. Jään helposti niin sanotusti jumiin ajatusteni kanssa. Tästä syystä minua kiinnosti kokeilla sattuma -metodin käyttöä ja jättää päätöksenteko sen varaan. Teosta tehtäessä tanssijani Anna Päiväniemi oli vahvasti läsnä liikemateriaalin rakentamisessa.

Cuninghamin sattumametodin avulla loimme teoksen REM, joka oli tarkoitus esittää Kuopiossa 15.3.2020 Savonia ammattikorkeakoulun Lähtölaukaus -festivaalilla. Koronaepidemian vuoksi esitys peruttiin ja teos kuvattiin Pietarsaareissa ulkolavalla 29.3.2020

Ajatus sattumametodin käytöstä syntyi mielessäni pienestä ahdistuksesta koreografian tekoa kohtaan. Jo pidempään olen tuskaillut koreografisen työn kanssa, sillä en ole osannut identifioida itseäni koreografiksi. Pedagogiikan opintojen myötä olen löytänyt rentoutta tuntimateriaalin tuottamiseen sekä näytökoreografioden tekemiseen, mutta edelleen tanssiteosten koreografinen työ tuntuu itselleni haastavalta.

Etsin siis erityisesti keinoa vapauttaa oma mieli liiallisesta analysoinnista ja itse tuotettujen olettamusten sekä odotusten kahleista. Tällöin mieleeni tuli Merce Cunningham, joka käytti juuri sattumametodia vapauttamaan omaa mielikuvitustaan (Cunningham 1955, 144).

Opinnäytetyöni pääkysymys on sattumametodin käyttö koreografisena työkaluna koreografisessa prosessissa. Tutkin erityisesti sattumaa liikemateriaalin tuottamisen näkökulmasta. Copeland (2004, 11) toteaa, että Cunninghamille liikkeen ei tarvinnut esittää muuta kuin liikettä. Myös Suhonen (1991, 146) kertoo, että Cunninghamille tärkeintä tanssissa oli liike itsessään. Minulle liike on kuitenkin aina ollut mer-

kityksellistä erityisesti esitys kontekstissa. Koen, että liike ilmaisee aina jotain, tarkoituksellisesti tai tarkoituksettomasti. Vaikka liike itsessään olisi merkityksetöntä tai tanssija pyrkisi tanssimaan vain liikettä, koreografi ei voi hallita katsojan mieltä. Väitän, että katsoja luo merkityksiä näkemästään omien kokemustensa kautta. Katsoja näkee vähintään ihmisen, jolla on tunteet, liikkumassa tilassa. Siksi halusin myös oman teokseni välittävän muutakin kuin pelkkää liikettä sattuman avulla.

Unet valikoituivat teokseni aiheeksi jo pitkäaikaisesta kiinnostuksestani unia kohtaan. Unet kiehtovat minua koreografisena lähtökohtana jo sen vuoksi, että unien maailmassa voi käydä mitä erikoisempia ja ihmeellisimpiä asioita. REM- teoksessa käsitelimme unia koettujen painajaistemme kautta. Unet, joista lähdimme tuottamaan materiaalia teokseeni, olivat erikoisia ja halusin tuoda teokseen tämän epätoollisuuden tunteen. Terveysverkon mukaan (Terveysverkko, julkaisuaika tuntematon) REM-unessa, eli vilkeudessa esiintyy paljon ajattelua sekä mielikuvia, mutta niiden logiikka on erilainen kuin valveilla ollessa. REM-unessa myös unet ovat hyvin emotionaalisesti voimakkaita.

2 MERCE CUNNINGHAM JA SATTUMA METODI

2.1 Merce Cunningham

Merce Cunningham (1919-2009) syntyi Centraliassa, Washingtonissa 16. huhtikuuta 1919. Hän aloitti tanssimisen nuorena muun muassa stepin parissa. Myöhemmin Cunningham oli kiinnostunut teatterista ja halusi näyttelijäksi. Hän opiskeli näyttelemistä kaksi vuotta Seattlessa Cornish Schoolissa, jossa harjoitteluun kuului myös tanssitekniikkaa. Koulussa Cunningham harjoitteli tanssia entisen Graham-tanssijan Bonnie Birdin johdolla. Cunningham tapasi myös John Cagen Cornish Schoolissa, jossa Cage säesti tunteja. John Cagestä tuli Cunninghamille tärkeä yhteistyökumppani. (Suhonen 1991, 145)

Martha Graham tapasi Cunninghamin vuonna 1939 Bennington School of Dancen kesäkurssilla ja pyysi Cunninghamin tanssimaan Grahamin ryhmään New Yorkiin. Cunningham päätyi tanssimaan Martha Graham Dance Companyssa kuuden vuoden ajan vuosina 1939–1945. Teatteri väistyi tanssin tieltä ja Cunningham alkoi opiskella Grahamin tanssiryhmässä myös klassista balettia. (Suhonen 1991, 145)

Vuonna 1944 Cunningham ja John Cage pitivät yhteisen tanssi- ja sävellyskonsertin, josta Cunningham katsoo uransa alkaneen. Cage tutustutti Cunninghamin myös eri alojen taiteilijoihin, kuten kuvataiteilijoihin ja muusikoihin, joista osa päätyi tekemään yhteistyötä Cunninghamin kanssa pidempäänkin. Esimerkkinä kuvataiteilijat Robert Rauschenberg ja Jasper Johns, jotka työskentelivät myöhemmin taiteellisina neuvonantajina ja lavastajina Cunninghamin tanssiryhmässä. (Suhonen 1991, 145)

2.2 Cunninghamin sattumametodi

Säveltäjä John Cagen kautta Merce Cunningham tutustui sattumametodiin ja sen käyttöön ja alkoi toteuttaa sattumaa koreografisena työkaluna. Sattuman kautta hän haki muun muassa jatkuvuutta tansseihin. (Cunningham 1955, 141) Toistumaton taide artikkelissaan Cunningham kertoo sattumametodista ja sen käytöstä, (Cunningham 1955, 141), että sattuma oli hänen sen hetkinen tapansa vapauttaa

mielikuvitus sovinnaisuuksista ja että sattuma oli Cunninghamille kiehtovaa seikkailua havainnoinnissa.

Suhosen (1991, 145-146) mukaan Cage ja Cunningham olivat kiinnostuneita zen-buddhismista ja Cage esitteli Cunninghamille vaihtoehtoisia sävellysmetodeja, joita Cunningham alkoi toteuttaa omissa koreografisissa prosesseissaan. Cunningham käytti sattumaa luovana työkaluna koreografisissa päätöksissään. Hän arpoi liikkeitä, ja teoksen osioiden järjestyksiä mm. kolikolla sekä käyttämällä taulukoita tanssin eri elementtejä, liikettä aikaa ja tilaa varten. (Cunningham 1955, 142)

Vapautuakseen liiallisesta halusta hallita teostaan Cunningham arpoi esimerkiksi liikkeiden ja liikesarjojen järjestyksiä, tanssijoiden sijainnin tilassa sekä tanssijoiden määrän eri teoksen osissa (Makkonen, 1996 140). Tanssi, musiikki, lavastus, puvustus sekä valot olivat esityksessä itsenäisinä tekijöinä, eivät merkityksellisesti tai tarkoituksellisesti toisiinsa liitettyinä. Tanssi saattoi tapahtua missä kohdassa näyttämöllä vain, sillä näyttämöllä ei ollut edullisia tai huonoja asemia. Cunninghamin halusi näin purkaa esitystapahtumaan liittyviä totuttuja tapoja ja sääntöjä. (Suhonen 1991, 146)

3 REM-TEOS

3.1 REM-harjoitus aikataulu

REM-teosprosessi aloitettiin ensimmäisen kerran keväällä 2018 kolmella tanssijalla. Harjoitus prosessi jäi kesken useiden sattumien myötä ja teoksen tanssija kokoonpano vaihtui. Avaan näitä tekoprosessiin kohdistuneita sattumia enemmän luvussa kuusi (6), jossa käsittelen opinnäytetyö prosessin sattumia. Joitakin vuoden 2018 harjoituskauden liiketehtäviä jäi myös lopulliseen teokseen, mutta uni teema tuli mukaan vasta 2019 keväällä.

Keväällä 2019 jatkoimme teoksen työstämistä kahdella tanssijalla ja työskentelimme intensiivisesti tammi-, helmi- ja maaliskuussa. Tämän harjoitusjakson aikana saimme teoksen valmiiksi, mutta sen esittäminen ei ollut mahdollista samana keväänä.

Keväällä 2020 pidimme helmikuussa harjoitukset, jossa lämmitimme teoksen esitystä varten. Nämä olivat viimeiset harjoitukset ennen teoksen lopullista esitysvideointia 29.3.2020. Teoksen tarkemmat harjoituspäivämäärät ovat liitteissä (ks. liite 1).

3.2 Unen maailma

REM-teoksen liikemateriaali toteutui sattumametodin kautta ja sattuma oli teoksen keskiössä. Cunninghamille liikkeen ei tarvinnut esittää muuta kuin liikettä itsessään (Copeland 2004, 11). En halunnut tehdä teosta, joka on vain liikemateriaalia yhdistettynä musiikkiin ja esiintymistilanteeseen. Halusin löytää oman tapani hyödyntää sattumaa teoksessa, jonka vuoksi halusin myös tuoda teokseen uniteeman.

REM-teoksessa käsittelin unen maailmaa omien ja tanssijani kokemusten kautta. Unet ovat kiinnostaneet minua jo pidemmän aikaa. Erityisesti omat painajaiset ovat jääneet itselleni mieleen. Cunninghamin sattumametodi oli REM-teoksen liikkeellinen lähtökohta sekä tutkimuksen kohde ja teoksen teema, unet toivat sille utopistisen ulottuvuuden.

Teoksen nimi juontaa REM-unen vaiheesta, eli vilkeunesta. REM-uni on unen vaihe, joka nukutaan aamuyöllä tai aamulla. REM-unessa esiintyy paljon ajattelua sekä mielikuvia, joiden logiikka on hyvin erilainen kuin valveella. Vilkeunen aikana nähtyjä unia voidaan kuvata emotionaalisesti voimakkaiksi. Näissä unissa ihminen voi kokea olevansa vahvasti mukana. REM-unen vaiheessa ihminen saattaa myös sisällyttää uniinsa ulkoisia tapahtumia, eikä siksi välttämättä herää esimerkiksi unen ulkopuolelta kuuluviin ääniin helposti. (Terveysverkko, julkaisuaika tuntematon)

3.1 Teoksen osat

REM-teoksen ensimmäinen osa koostui improvisaatiosta sekä liikemateriaalin yhdistelmästä. Ajatuksena oli, että kumpikin tanssija on omassa unimaailmassaan, eikä kumpikaan ole tietoinen toisesta. Lähdimme käsittelemään unen teemaa tanssijani kanssa omien uniemme kautta ja pyysin häntä valitsemaan muutaman unen, jotka ovat jääneet hänelle vahvoina mieleen. Kirjoitimme aluksi uniamme ylös ja kuvailimme niiden maailmoja toisillemme. Kokeilimme omia sekä toistemme unien maailmoja vapaan liikeimprovisaation kautta. Syntyi teoksen ensimmäinen osa, jossa toutimme toisistamme riippumatta omaa improvisaatioreittiä sekä arpomalla osoitettuja uniteemojamme.

Toinen osa oli soolo tanssijalleni Annalle. Soolon materiaali oli meidän ensimmäinen liikemateriaalimme, jonka loimme täysin arpomalla. Soolossa Anna tanssi omassa unimaailmassaan, kun taas oma tehtäväni oli jatkaa edellisen osan lopusta jäänyttä improvisaatiota sekä peilata Annan soolon tunnelmaa. Copelandin (2004, 14) mukaan Cunningham antoi katsojalle vapauden valita, mihin ääniin tai visuaalisiin elementteihin haluaa kiinnittää huomiota. Vaikka itselleni tämä kohtaaus oli selkeästi Annan soolo, se ei välttämättä välittynyt yhtä selkeästi sooloksi katsojalle. Oma lavalla oloni ja tehtäväni tanssiminen antoi katsojalle mahdollisuuden valita, mihin haluaa kiinnittää huomiota ja kumpaa tanssijaa haluaa seurata.

Kolmas osa koostui sattumalla arvotusta liikemateriaalista, jossa halusimme korostaa yhdessä oloa ja kontaktityöskentely valikoitui kohtauksen keskiöön. Kohtaus sisälsi kuitenkin myös sattumametodin avulla tuotettua ja yhtä aikaa tanssittua uni-

sono liikemateriaalia. Arvoimme liikemateriaalin käyttämällä liiketaulukkoa sekä pelikortteja. Ajattelimme tämän kohtauksen kuvittavan sellaista hetkeä, kun unessa tapaa ihmisen, jota ei tunne.

Cunninghamin töissä myös partnerointi pyrki pitämään liikkeen keskiössä. Toisin kuin traditionaalisesti, baletin pas de deux saattoi usein kuvata romanttista hetkeä, Cunninghamin partnerointi oli yleensä toteutettu hyvin persoonattomasti ja liikkeessä pyrittiin eroon romantiikan kaltaisista sivumerkityksistä. Cunningham halusi, että keskitytään siihen, mitä liike on. Ei ollut tärkeää miettiä, mitä liike tarkoittaa. (Copeland 2004, 30)

Neljäs ja viimeinen osa koostui kaikesta materiaalista, jota teoksessa olimme käyttäneet. Saimme improvisoida teoksen materiaalin kanssa ja tehdä sattuman varaisesti niitä osioita, joita sillä hetkellä halusimme tai tuli mieleen. Copeland (2004, 93) toteaa, että Cunningham antoi tanssijoilleen välillä mahdollisuuden tehdä päätöksiä esityksen aikana hetkessä. Tästä neljännessä REM-teoksen osasta syntyi hetkessä tehtyjen päätösten kohtaaminen. Osiossa meillä oli hetkiä, jolloin olimme kontaktissa ja hyvin tietoisia toisistamme ja sitten hetkiä, jolloin emme olleet varsinaisesti yhteydessä muun kuin jaetun tilan kautta. Ajattelin tämän olevan unen vaihe, jossa kaikki on sekavaa. Asioita tapahtuu nopeasti ja ne eivät ole järjellä selitettävissä. Lopussa uni hiljalleen haihtuu pois.

4 SATTUMA KOREOGRAFISENA TYÖKALUNA

Makkosen (1996, 139) mukaan on viisi perusnäkökohtaa, joiden kautta Cunninghamin teoksia voidaan tarkastella: tanssi itsenäisenä taidemuotona, sattuman käyttö koreografisena keinona sekä tila, aika ja liike. Tässä osiossa kerron, kuinka REM-teokseen valikoitui liike ja tila sekä musiikki, joka oli meidän ajan määreemme teoksessa. Teoksen eri osissa käytimme erilaisia arpomisen metodeja, riippuen siitä, mitä kohtaukseen tuli arpoa. Arpomisessa käytin apuna taulukoita (ks. Liite 2 ja Liite 3), arpakuutiota ja pelikortteja sekä tilakarttoja. Halusin erityisesti testata miten sattuma istuisi improvisaatioon. Copeland (2004, 93) kertoo, että Cunninghamin sattumametodi oli hyvin kaukana siitä, millaisena tavanomaisesti ajattelemme improvisaation olevan. Tämän vuoksi mietin, miten sattuma istuu improvisaatioon. Näiden ajatusten kautta lähdimme yhdessä tanssijani Anna Päiväniemen kanssa luomaan liikemateriaalia.

4.1 Liikesanasto ja liikekieli

Copelandin mukaan (2004, 5) Cunninghamin sattuman ja baletin liikesanaston käytön tarkoituksena oli auttaa Cunninghamia vapautumaan omista vaistoistaan. Oma ominainen liikekieleni perustuu nykytanssiin ja sen eri tekniikoihin. En halunnut käyttää baletin sanastoa kuvaamaan liikkeitä, sillä halusin selkeästi pysyä liikekielellisesti nykytanssin maailmassa. Tämä vaikeutti erityisesti liikkeiden valikointia taulukoihin. Pyrin pysymään perusliikkeissä, kuten hyppy, alas meno yms., jotta taulukko ei liiaksi määrittäisi liikemateriaalia. Vaikka liikkeiden keksiminen taulukoihin vaati hetken pohdintaa, itse teoksen liikekieli oli mielestäni helppo pitää nykytanssin maailmassa. Tämä todennäköisesti johtuu siitä, että nykytanssi on itselleni sekä tanssijalleni liikkeellisen koulutuksemme kautta ominaista.

Aloitimme liikemateriaalin tekemisen arpomalla liikkeitä sooloa varten. Arvonnassa käytin liikkeen arvonta taulukoa (ks. Liite 2 ja Liite 3), josta arvoimme pelikorteilla liikkeen, sille liikesuunnan, kehonosan sekä ajan, jolla liike tehdään. Tanssijani sai luoda kyseisen liikkeen samassa hetkessä. Soolo materiaali syntyi arvonnasta kautta, mutta pyysin tanssijaani luomaan soololle merkityksen hänen oman unensa kautta. Musiikki valikoitui sooloon myös hyvin nopeasti ja soolon pituus määrittyi sen kautta.

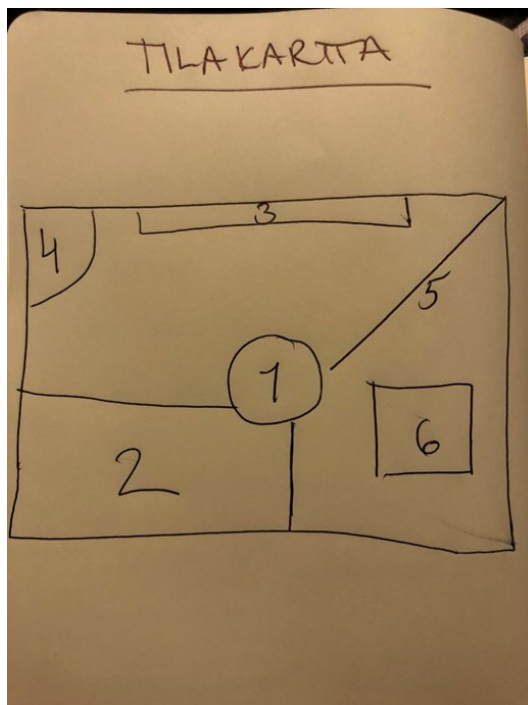
Soolon valmistuttua päätimme alkaa luoda muiden osioiden liikemateriaalia käyttämällä soolon yksittäisiä liikkeitä hyväksi. Liikemateriaalin luomisen jälkeen aloimme myös leikkiä liikkeiden kanssa ja arvoimme samaa liikemateriaalia toteutettavaksi eri järjestyksessä. Tämä haastoi muistia myös sen vuoksi, että samat liikkeet esiintyivät nyt useissa teoksen osissa, mutta jälleen uudessa järjestyksessä.

4.2 Improvisaatio

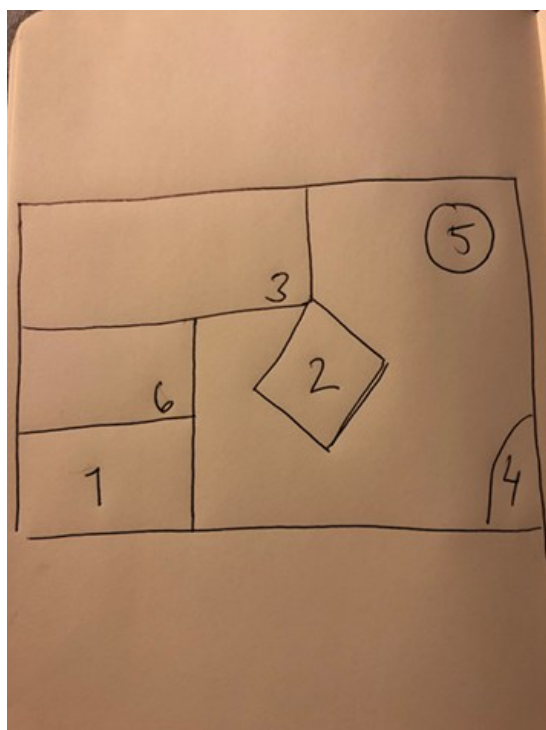
Improvisaatiossa käytimme ajatusta, jonka kehitimme jo ensimmäisellä harjoitusjaksolla. Keksimme yksinkertaisia tapoja liikkua ja valitsimme niistä kuusi: keuhuminen, ravistelu, sulaminen, leijuminen, syöksyminen ja työntäminen. Seuraavaksi valitsimme omista unistamme kuusi teemaa improvisaatioon. Nämä uni aiheet olivat: tuntematon henkilö tai olio puree yllättäen, juoksuhiekkasta pakeneminen, pakeneminen ahtaasta lasikuutiosta, putoaminen, veteen hukkuminen sekä peilialissa peilien kaatuminen päälle.

Arvoimme itsellemme ensin liiketehtävän ja sitten unen arpakuutiolla. Näin saimme improvisaatio liiketehtävän, esimerkiksi juoksuhiikka ja leijuminen. Improvisaatio liiketehtävälle tuli arpoa vielä tila, jossa se tapahtuisi. Teimme molemmat itsellemme omat tilakartat tilan arvontaa varten. Piirsimme kuusi eri muotoista ja kokoista tilaa, joista kartta muodostui. Arpakuutiolla pystyimme tilakartan avulla arpomaan jokaiselle improvisaatiotehtävälle oman tilan.

Osa improvisaatioiden liiketehtävistä tuntui lähes mahdottomilta, mutta pidin ajatuksesta, ettei tehtävää ole helppo toteuttaa. Se yhtyi ajatuksissani unien järjettömyyteen ja selittämättömyyteen. Koin, että sattumametodin luomat liikemahdollisuudet olivat haaste, jota tanssija pyrkii toteuttamaan parhaalla mahdollisella tavalla. Liiketehtävien haastavuuden vuoksi sattuman käyttö tuntui välillä myös raastavalta, sillä sattuma ei välittänyt siitä, mikä liiketehtävistä tuntui kivalta, olisi ollut itselle mielenkiintoista tutkia tai edes mielenkiintoisen näköistä. Näin tapahtui sekä liikemateriaalia että improvisaatio konsepteja arvottaessa. Kuitenkin pyrimme hyväksymään sattuman ja tekemään teoksesta mahdollisimman toimivan sen rajoissa, mitä sattuma toi eteen.

Kuva 1: Pauliinan tilakartta. Pauliinan teospäiväkirja 21.1.2019

Kuva 2: Annan tilakartta. Annan teospäiväkirja 21.1.2019

4.3 Musiikki

Cunningham pyrki pitämään musiikin ja liikkeen toisistaan irrallaan, niin että teoksen teko vaiheessa ne eivät vaikuta toisiinsa. Usein musiikki, liike ja lavastus yhdistettiin vasta teoksen ensi-illassa. (Copeland 2004, 4) Cunningham käytti muusikkoa,

usein John Cagea suunnittelemaan musiikin teoksiinsa. Copelandin (2004, 144) mukaan vuonna 1958 teoksessa "Antic Meet", Cunningham ja Cage olivat sopineet vain teoksen kokonaiskeston, joka oli 26 minuuttia. Tanssijoilleen Cunningham määritteli teosten pituuden sekuntikelloa käyttämällä (Copeland 2004, 151).

Mietin pitkään, miten valitsen musiikin REM-teokseen. Minulla ei ollut mahdollisuutta käyttää teoksessani musiikkia, joten minun tuli käyttää valmiiksi tehtyä musiikkia. Olin teoksessa sekä koreografin että tanssijan roolissa. Siksi koin, etten voinut itse päättää musiikkeja etukäteen, sillä se olisi vaikuttanut sekä liikemateriaalin luomiseen että omaan tanssimiseeni harjoitusvaiheessa. Esitystilanteessa suhteeni musiikkiin olisi ollut eriarvoinen verrattuna tanssijani Annan musiikkisuhteeseen. Olen aiemmissa koreografisissa töissäni käyttänyt teoksen luomis- sekä harjoitusvaiheessa eri musiikkeja tuomaan liikkeeseen erilaisia rytmityksiä ja nyansseja. Päädyin myös REM-teoksen harjoituksissa siihen, että työskentelemme aluksi erilaisiin musiikkeihin. Pyrkimyksenä oli, että pysyisimme mahdollisimman irrallaan musiikin vaikutuksesta.

Kun olimme arponeet teoksen osille järjestyksen, oli mielestäni tärkeää alkaa harjoitella teosta myös musiikkiin, joka tulisi olemaan osana teosta. Teoksen liikemateriaali itsessään haastoi muistia. Musiikki toi teokseen raamit ja keston, mikä helpotti meitä muistamaan osioiden järjestykset sekä liikkeiden järjestykset eri liikeyhdistelmissä. Teoksen oman musiikin löytyessä ja sen lukittautuessa eri liikeosioihin, koin, että myös teoksen uni teeman välittäminen oli luontevampaa.

4.4 Esitystila

REM-teos oli tarkoitus esittää Kuopiossa Sotkun näyttämöllä. Näyttämö on niin sanottu musta laatikko, eli tila on lattiasta kattoon musta. Tämä tila soveltui mielestäni hyvin REM-teoksen uni maailmaan, sillä teeman välittäminen katsojalle olisi yksinkertaisempaa valojen ja mahdollisen savukoneen avulla.

Minulla oli aluksi ajatus siitä, että katsojat olisivat ympärillämme, perinteisen nousuvan katsomon sijaan. Päädyin kuitenkin siihen, että esiinnyimme yhteen suuntaan, jotta emme joudu rajoittamaan liiaksi valotilanteita ja tanssille jää enemmän tilaa liikkua.

Kaikki nämä suunnitelmat jäivät vain suunnitelmiksi, sillä teosta ei koskaan päästy esittämään Kuopiossa koronaepidemian vuoksi. Sen sijaan esiinnyimme tanssijani kotipaikkakunnalla Pietarsaaren keskustassa sijaitsevassa puistossa ulkolavalla. Teos tuli esittää ja kuvata ilman yleisöä ulkotilassa, sillä koronarajoitusten puitteissa meillä ei ollut mahdollisuutta käyttää sisätilaa Pietarsaaressa. Pohdimme alkuun, millainen ulkotila voisi soveltua REM-teoksen esittämistä varten ja ajattelimme ensin tanssia teoksen hiekkakentällä tai nurmikentällä. Maan kosteuden vuoksi totesimme kuitenkin puulavan paremmaksi esitystilaksi, sillä teos sisältää paljon lattia-materiaalia. Ulkolavan lattia haastoi meitä kuitenkin hieman, sillä sen laudoista nousevien naulojen, tikkujen vuoksi lattiamateriaali oli osittain jopa kivuliasta.

Vaikka emme käyttäneet sattumametodia esitystilan valintaan päädyimme kuitenkin sattumalta Pietarsaareen ulkolavalle. Copeland (2004, 4) kertoo, että Cunninghamin tansseissa lavastus, musiikki ja tanssi yhdistettiin monesti vasta ensi-illassa. Tätä pääsimme lopulta kokeilemaan myös REM-teoksessa lavastuksen osalta. Toki Copeland (2004, 7-8) toteaa, ettei Cunninghamin sattumametodin käyttö ollut täysin mielivaltaista liikkeen, musiikin ja lavastuksen suhteessa, sillä Cunningham valitsi, kenen kanssa hän halusi työskennellä. Näin ollen emme voi ajatella esitystilan viime hetken vaihdosta sattumametodin tuotteeksi. Pääsimme kuitenkin kokemaan, miltä tuntuu tanssia esitystilassa, joka ei ole valikoitunut nimenomaan liikemateriaalin ja teoksen teeman tueksi.

Mielestäni teos soveltui yllättäen erittäin hyvin ulos. Vaikka tilan luoma tunnelma ei ollut se, mitä suunnittelin, puisto oli hyvin tunnelmallinen omalla tavallaan. Ulkona liikkui hyvin vähän ihmisiä ja vaikka autotiet kiersivät puistoa, yksikään auto ei kulkenut itse kuvauksen aikana ohitse. REM-teoksen musiikissa oli linnun laulua ja se sekoittui myös puistossa olevien lintujen lauluun. Musiikin yhteys luontoon sai minut tuntemaan, että olimme oikeassa tilassa esiintymässä.

Kuva 3: Pietarsaaren ulkolava. 29.3.2020 Kuva: Anna Päiväniemi

4.5 Esitysvaatteet

REM-teoksen esiintymisvaatteiden oli tarkoitus tukea unen maailman outoutta ja epätodellisia tapahtumia, mutta silti niin todelliselta tuntuvaa maailmaa. Olimme hankkineet esitykseen läpikuultavasta sifongista tehdyt mustat takit, jonka alle oli tarkoitus laittaa musta hihaton toppi. Housut olivat metallin hohteiset ja pitkälahkeiset. Ajattelin, että mustassa esitystilassa, Sotkun näyttämöllä, olisimme saaneet luotua valon ja savun avulla maailman, joka olisi vienyt meidät unien arvaamattomuuteen. Alun perin sisätilaan suunnitellut vaatteet eivät soveltuneet ulkolavalle. Ulkolavan lattia oli puinen ja pystyimme melko hyvin toteuttamaan teoksen liikemateriaalin näissä puitteissa. Alkuperäisissä vaatteissa tanssiminen olisi kuitenkin ollut mahdotonta laudoista nousevien naulojen, mahdollisten tikkujen vuoksi sekä maaliskuun kylmyyden ja kosteuden vuoksi. Päädyimme valitsemaan vaatetuksiksi mustat housut ja mustat ulkotakit sekä kengät ja hanskat. Hanskojen avulla uskalsimme huolettomammin ottaa tukea lattiasta ja liukua sitä pitkin.

Kuva 4. Teoksen alkuperäiset esitysvaatteet. 25.2.2020

Kuva 5: Toteutuneet esitysvaatteet. Stillkuva videolta 29.3.2020

5 SATTUMAN KÄYTÖN HAASTEET

Sattuman käyttö koreografisena työkaluna haastoi meitä erityisesti liikemateriaalin muistamisessa. Sattuma saattoi antaa liikkeelle hyvin erikoisia liikesuuntia ja se haastoi liikkeestä toiseen sulavasti etenemistä. Sattuma loi myös haastavia liikeyhdistelmiä, joka toi haastetta erityisesti siirtymissä liikkeestä toiseen sekä liikkeiden yhteen sitomisessa.

Copelandin (2004, 5) mukaan Cunninghamin liikesanasto lainasi baletin liikesanastosta. Halusin hyödyntää sattumaa nykytanssin liikemateriaalin kautta. Tämä saattoi vaikuttaa siihen, että koen omasta koreografiastani tulleen hieman inhimillisempi keholle, kuin monet Cunninghamin koreografioista olivat. Tarkoitin erityisesti sitä, että liikkeestä toiseen siirtymät eivät ehkä olleet niin haastavia, kuin Cunninghamin saattoivat olla. Silti REM-koreografiaa työstäessä liikkeissä saatettiin päätyä asentoihin, joista oli hyvin haastava ratkaista, kuinka siirtyisimme seuraavaan sattuman ehdottamaan liikkeeseen. Liikemateriaali ei aina jatkunut sujuvasti liikkeestä toiseen, mikä aiheutti mielestäni myös sen, että liikkeiden järjestys oli haastava muistaa.

Eniten sattuma vaikutti kuitenkin liikkeen flowhun ja jatkumoon. Copeland (2004, 91) toteaa, että myös Cunninghamin liikekielessä harvoin näkyi liikkeen flow. Myös REM-teoksessa liikkeestä toiseen liikkuminen saumattomasti aiheutti meille paljon työtä. Koen, että se näkyy myös lopputuloksesta. Liikkeet eivät sopineet ergonomisesti toisiinsa ja se aiheutti katkonaisuutta liikkumiseen. Osaltaan liikkeiden katkonaisuus vaikutti myös siihen, että koreografia oli vaikea muistaa. Copelandin (2004 91-92) mukaan myös Cunnighamin tanssijoiden mielestä koreografiat eivät olleet luontevia ihmiskehille ja siksi Cunninghamin koreografiat olivat vaikeita esittää. Toisaalta sattumametodin käyttö toi liikekieleeni myös paljon uusia nyansseja. Oma liikemateriaalini on vapaasti luotuna hyvin sidottua ja liikkeestä toiseen soljuvaa, sattuman käyttö toi koreografiaan erilaisia liikkeen rytmityksiä sekä mahdollisesti myös liikkelaatuja, jotka muuten saattaisivat jäädä vähemmälle. Terävyys ja yksityiskohtaiset, artikuloituvat liikkeet tulivat REM-koreografiaan nimenomaan sattuman käytön kautta.

5.1 Sattuma päättää

Tehdessämme liikekokeiluja, totesimme monesti sattuman tuottavan ratkaisuja, jotka eivät olleet meille mieluisia. Läpi REM-teoksen tekoprosessin jouduimme opettelemaan sattuman hyväksymistä. Työskentely sattumametodin kanssa oli välillä hyvin raadollista. Huomasin, että arpomisen tulos ei miellyttänytkään omaa koreografista silmääni. Tilanne ajoi meidät pohtimaan tanssijani kanssa sitä, millainen teoksesta tulee, mikäli teemme kaikki päätökset vain sattumalla. Mieleemme tuli, että saatamme päätyä esittämään teosta, jonka estetiikka ja kokonaisuus ei ole lainkaan meidän näköisemme. Oli vaikeaa päästää irti teoksen lopputuloksen arvottamisesta. Jäin miettimään millaisena yleisö näkee teoksen, välittykö siitä lainkaan uniteema vai jääkö teos hyvin pinnalliseksi ja pelkäksi liikkeeksi. Nämä ajatukset johtivat meidät miettimään, minkä verran voimme käyttää teoksen tekemisessä myös omaa valintaa ja harkintaa sattumametodin sijaan.

Tein pohdinnoista huolimatta päätöksen, että käytämme teoksessa pääosin sattumaa, olihan se koko taiteellisen opinnäytetyöni tehtävä ja tarkoitus. Teos ei ole onnistunut tai epäonnistunut, mikäli emme saa tuotua teoksen teemaa esiin, sillä sen tarkoitus on sattuman kanssa työskentely. Päätimme improvisaation aiheet, teoksen teeman ja unen maailman ilman sattuman käyttöä. Sattumametodi oli meille työväline, kun haimme liikemateriaalia, liikkeiden järjestyksiä ja suuntia sekä osioiden järjestyksiä.

Tietoisesti omia valintojani teoksessa oli lopuksi yllättävän paljon, vaikka itse koin käyttäneeni sattumaa mahdollisimman moneen asiaan. Päätin, kuinka monta tanssijaa teoksessa tanssii, mitä musiikkia käytämme, millaisissa vaatteissa esiinnymme ja millainen teoksen aihe on sekä millaisista osioista teos rakentuu.

6 OPINNÄYTETYÖPROSESSIN SATTUMAT

Opinnäytetyöprosessini on ollut pitkä ja siinä on ollut matkan varrella monenlaisia muuttujia. Aloittaessani opinnäytetyöni tekoa suunnittelin teoksen kolmelle tanssijalle. Harjoitukset aloitettiin helmikuussa 2018. Itseni lisäksi mukana oli tarkoitus olla kaksi tanssijakollegaani Anna Päiväniemi sekä Riikka Tolonen. Opinnäytetyöprosessin alussa minä ja tanssijani Anna Päiväniemi asuimme ja työskentelimme pääkaupunkiseudulla. Riikka Tolonen asui Joensuussa. Päädyimme pitämään harjoitukset pääkaupunkiseudulla, sillä meistä kaksi asuu Helsingissä. Mahdollisuus työstää lähellä omaa asuinpaikkaa vaikutti myös valintaani pyytää teokseen tanssijoiksi kollegojani, Savonian opiskelijoiden sijaan. Harjoitukset pidettiin työpaikallani, Vantaan katutanssiyhdistyksen tiloissa.

Ensimmäisen harjoitusjakson aikana toinen tanssijoista loukkasi jalkansa vapaaajallaan, eikä enää pystynyt osallistumaan teokseen. Näin teoksesta tuli trion sijaan duo. Olimme ehtineet jo ensimmäisen harjoitusjakson aikana käynnistää prosessin, ja lähteneet tutkimaan sattumaa teoksen työskentelymenetelmänä. Testailimme erilaisia liikkeellisiä ja tilallisia mahdollisuuksia sekä leikimme solo, duo, trio osilla.

Päättyessäni käyttämään teoksessa ammattilaisia tanssijoina tiedostin, etten pysty maksamaan heille rahallista palkkiota teoksessani tanssimisesta. He lahjoittivat ystävällisesti minulle aikaansa sekä ammattitaitoansa. Tämän vuoksi heidän omat työnsä vaikuttivat, milloin teosta voidaan harjoitella tai esittää. Seuraava harjoitusjakso siirtyi näistä syistä vasta keväälle 2019.

Helmikuussa 2019 aloitimme toisen harjoitusjakson. Nyt meitä oli kaksi tanssijaa ja teoksen työstäminen lähti siitä, mitä voimme käyttää edelliseltä harjoitusjaksolta. Tähän mennessä teos oli kypsynyt omissa ajatuksissani paljon edellisistä harjoituksista. Pidimme kiinni joistakin liikkeellisistä löydöksistä, mutta olin huomannut, että pelkkä liike liikkeenä ei riittänyt minulle. Osasin myös jo rajata selkeämmin, ne asiat, jotka kuuluivat juuri tähän teokseen. Kevään 2019 harjoitusjakson aikana saimme teoksen kokonaisuudessaan valmiiksi. Harjoitukset pidettiin helmi-maalis-

kuun aikana ja tarkoitus oli esittää teos vielä samana keväänä 2019. Jälleen satuma kuitenkin astui kuvioihin ja omat työni sekä tanssijani Anna Päiväniemen työt estivät teoksen esittämisen sinä keväänä.

Helmikuussa 2020 pidimme lämmitysharjoitukset REM-teokselle ja se oli tarkoitus esittää Savonian Lähtölaukaus -festivaalin ohjelmistossa 15.3.2020. Tällä kertaa esitys jouduttiin perumaan kahta päivää ennen esitystä, koronaepidemian aiheuttamien Suomen hallituksen asettamien kokoontumisrajoitusten vuoksi. Tähän aikaan tanssijani asui kotipaikkakunnallaan Pietarsaareissa, sillä Vaasan kaupunginteatteri oli perunut kevään esityksensä ja Suomen hallitus pohti Uudenmaan sulkemista. Rajoitusten vuoksi minulla oli kaksi vaihtoehtoa toteuttaa taiteellinen työni. Ensimmäinen vaihtoehto oli videoida teos tanssisalissa ja toinen vaihtoehto oli lähettää arvioitavaksi teoksen harjoitusvideo. Halusin saada pitkälle prosessilleni jonkinlaisen esityksellisen päätöksen, joten päätimme tanssijani kanssa videoida esityksen uudelleen.

Koronarajoitusten vuoksi matkustaminen pääkaupunkiseudulle tanssisaliin ei ollut järkevää. Päätin lähteä tanssijani luo, hänen kotipaikkakunnallensa Pietarsaareen videoimaan teoksen. Pietarsaareissa ei ollut mahdollista saada tanssisalia videointia varten, joten päädyimme tanssijani kanssa videoimaan teoksen Pietarsaaren keskustassa, ulkolavalla 29.3.2020. Koronan vuoksi halusimme olla varovaisia ja vältellä lähikontakteja. Vanhempieni avustuksella, ajoimme Mikkelistä päiväksi Pietarsaareen, kuvasimme teoksen ja ajoimme takaisin. Kuvaus tapahtui Pietarsaaren keskustassa olevan puiston ulkolavalla. Ulkona kuvaaminen vaikutti siihen, ettemme voineet käyttää teokseen suunnittelemaani vaatetusta, sillä maaliskuun lopussa ilmanlämpötila oli vielä hyvin lähellä nollaa.

7 POHDINTA

Taiteellisen opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia sattumametodin käyttöä koreografisena työkaluna ja mahdollisesti löytää sen kautta uusia näkökulmia liikemateriaalin ja teoksen luomiseen. Koin, että sattuma toi itselleni uusia keinoja löytää liikemateriaalia ja se voi olla jatkossakin sellainen työkalu, johon voin palata. Erityisesti silloin, kun olen jumissa omissa ajatuksissani, enkä ole varma, millaisen ratkaisun haluaisin tehdä.

Sattuman käyttö tuntui lopuksi hyvin oudolta tavalta luoda teos. Se tuntui jopa matemaattiselta näkökulmalta tanssiin ja liikemateriaalin suunnitteluun. Siitä huolimatta sattuma toi paljon positiivisia asioita koko koreografiseen työskentelyyn, erityisesti omaan tapaan suhtautua koreografian luomiseen. Uskalsin olla kriitikkömpi itseäni kohtaan. Liiallinen itsekritiikki on monesti pahin viholliseni koreografisessa työssä, mutta nyt opin vapaammin hyväksymään oman luomukseni. Koin, että omat tunteet ja henkilökohtainen luovuus sekä päätökenteko oli täysin poistettu koreografisesta työstä. Se tuntui vapauttavalta, mutta myös oudolta. Sattuma oli itselleni erilainen ja uusi tapa luoda teosmateriaalia. Halusin sattuman avulla helpottaa päätöksen tekoa teoksen työstämisessä ja löysin tähän helpotuksen erityisesti liikemateriaalia tuottaessa. Sattuma sai minut tekemään ratkaisuja, joita en olisi ilman sattumaa tehnyt ja sattuma toi teokseen liikemateriaalia, jota en olisi itse muuten tuottanut. Loimme esimerkiksi yksittäisille liikkeille liikesuuntia sekä erilaisia lähtökohtia kehossa, joita emme olisi käyttäneet ilman sattuman päätöstä. Sattuman tuottamat arvonnat tulokset olivat osittain hyvin haastavia kehollisia tehtäviä, joita päätimme kuitenkin toteuttaa oman kykymme mukaan.

Taulukoiden tuottaminen arpomista varten oli hidasta ja työlästä. Arpomisen kautta teokseen syntyi hyvin paljon liikemateriaalia. Osittain tämän vuoksi, päädyimme käyttämään samaa materiaalia arpoessamme lisää liikemateriaalia. Prosessin aikana huomasin, etten haluaisi antaa kaikkea valtaa sattumalle ja olisin halunnut vaikuttaa enemmän teokseen. Heräsin moneen kertaan ajatukseen, ettei sattuman valinta miellyttänyt minua. Esimerkiksi koko teos alusta loppuun oli hengästyttävän täynnä materiaalia, ja osiot seurasivat toisiaan lähes hapettomasti. Tarkoitin tällä sitä, että olisin kaivannut teokseen rauhan hetkiä, joissa myös katsoja olisi hetken saanut le-

vätä. Sattuman käyttö haastoi minua ja tanssijaani erityisesti muistiteknisesti. Liikemateriaali oli hyvin epäloogista ja se toistui eri variaatioiden kautta läpi teoksen. Tanssiessa tuli aktiivisesti miettiä, missä kohtaa teoksessa olimme, jottei harhautunut vahingossa eri kohtaan teosta.

Improvisaatio tehtävät olivat hyvin yksinkertaisia. Valitsimme yksinkertaisia liikelaa-
tuoja tarkoituksella, jotta sattuman keinoin tuotetut liiketehtävät eivät olisi liian haas-
tavia toteuttaa. Ajattelin myös, että näin uniteema tulisi helpommin esiin. Jälkikä-
teen ajateltuna olisimme voineet käyttää improvisaatiossa myös hieman haasta-
vampia tehtäviä. Yksinkertaistetut tehtävät olivat mielenkiintoisia alkuun, mutta al-
koivat kyllästyttää meitä tanssijoita prosessin loppuvaiheessa. Olin kuitenkin tyyty-
väinen päätökseemme käyttää improvisaatiota teoksessa. Improvisaatiot toivat te-
okseen sisältöä sekä kuljettivat unen teemaa läpi teoksen. Mielestäni ne olivat eri-
tyisen tärkeitä teoksen kokonaisuuden kannalta, tuoden siihen virtausta katkeilevan
liikemateriaalin rinnalle. Myös muistiteknisesti improvisaation mahdollisuus oli tär-
keää, sillä sattuman kautta tuotettu liikemateriaali haastoi liikemuistiamme erittäin
paljon.

REM-teos koki paljon sattumia matkanvarrella työryhmän muutosten ja maailman
laajuisen koronaepidemian vuoksi. Se vaikutti teoksen lopputulokseen merkittävästi.
Teoksen visuaalisuus muuttui paljon. Musta, hämärä ja utuinen näyttämötila vaihtui
valoisaan keväiseen ulkotilaan. Vaatetus vaihtui unien maailman utopiaa havittele-
vista, kevyistä, sisätilaan soveltuvista vaatteista käytännöllisiin ulkovaatteisiin. Te-
oksella ei ollut myöskään, kuvaajaa lukuun ottamatta, katsojia esitystilanteessa ja
jäimme näin vaille arvokasta katsojien suoraa palautetta.

Lopputulos oli siis hyvin erilainen, mitä olin alun perin suunnitellut. Onnistuimme
kuitenkin tanssijoina sopeutumaan muutokseen hyvin ja löysimme tavan toteuttaa
teos täysin erilaisessa ympäristössä, johon se oli alun perin suunniteltu. Esiinnytty-
ämme kameralle ja tyhjälle Pietarsaaren puistolle, huomasimme, että teos sopi ul-
kolavalle yllättävän hyvin. Liikemateriaali oli vaikea tanssia ulkotilassa, sillä se hyö-
dynsi paljon lattiamateriaalia. Tämän vuoksi monet lattialla tapahtuvat liikkeet kärsi-
vät laadullisesti ja lopputulos ei ollut liikkeellisesti niin puhdas kuin olisimme toivo-
neet.

Pohdimme teosta tehdessä, millaisena lopputulos näyttäytyy, kun sattuma valitsee liikemateriaalin. Ymmärsimme, että opinnäytetyön onnistumisen kannalta ei ole tärkeää se, kuinka yleisö ottaa teoksen vastaan. Tärkeämpää on sattumametodin koikeilu ja koko opinnäytetyöprosessin matka. Onnistuimme sattumametodin käyttämisessä teosprosessissa ja teoksen kokonaisuus kuvitti unenmaailmaa sattuman keinoin. Sattumalta teos kuvitti myös korona-ajan taiteen esiintymismahdollisuuksia. Esiintyminen tuntui kaikesta huolimatta merkitykselliseltä, sillä teosprosessi oli kestänyt jo kauan. Minulle koreografina oli tärkeää saada REM-teosprosessille esityksellinen loppu, vaikka tilanteessa esiinnyimme vain kameralle ja Timo Kytälle, joka videoi esityksemme. Valitsemassani musiikissa oli linnunlaulua ja esiintyessämme tuntui, että Pietarsaaren linnut lauloivat musiikin mukana. Tunnelmassa oli taianomaisuutta ja toivon, että se välittyi myös lopputuloksesta.

LÄHTEET

Cunningham, M. 1955. Toistumaton taide. Teoksessa: Hetken vangit. Koreografien ja tanssikriitikkojen kirjoituksia. Toim. Tiina Suhonen 1991. Teatterikorkeakoulun julkaisusarja nro 12. Helsinki: Vap-kustannus: 138-144.

Suhonen, T. 1991 Toistumaton Toistumaton taide. Hetken vangit. Koreografien ja tanssikriitikkojen kirjoituksia. Toim. Tiina Suhonen 1991. Teatterikorkeakoulun julkaisusarja nro 12. Helsinki: Vap-kustannus: 138-147.

Copeland, Roger. 2004: Merce Cunningham. The modernizing of modern dance. Lontoo: Routledge.

Makkonen, A. 1996. Länsimaisen taidetanssin historiaa. Helsinki: Teatterikorkeakoulu.

Unen vaiheet ja rytmit. Julkaisuaika tuntematon. Terveysverkko. Verkkojulkaisu. <https://www.terveysverkko.fi/tietopankki/terveysliikunta/uni/>. Viitattu 22.5.2021.

LIITE 1: TOTEUTUNUT HARJOITUSAIKATAULU

OPINNÄYTETYÖN HARJOITUSAIKATAULU

KEVÄT 2018: opinnäytetyö prosessin käynnistys kolmella tanssijalla

Harjoituksia tammikuussa ja helmikuussa

KEVÄT 2019: REM-teos kahdelle tanssijalle.

tammikuu

vko 4: Soolo + improvisaatio testailut

- 21.1 klo 14-17

- 23.1. klo 11-14

vko 5: Liikemateriaalin arpominen soolomateriaalin avulla + improvisaatio uni teemoilla

- 28.1. klo 14-17

- 30.1. klo 11-13

helmikuu

vko 6: Kontaktimateriaalin arpominen

- 4.2. klo 14-17

- 6.2. klo 11-13

vko 7: Kohtausten testailua eri järjestyksissä

- 13.2. klo 11-13

- 14.2. klo 11-14

vko 9: Materiaalin kirkastaminen

- 27.2. klo 11-14

- 28.2. klo 11-13.30

maaliskuu

vko 10: Kokonaisuuden harjoittelu

- 6.3. klo 11-14

- 7.3. klo 13.30-14

- 8.3. klo 11-14

KEVÄT 2020

helmikuu

24.2. Teoksen lämmitys harjoitus klo 11-14 ja klo 15.30-17

25.2. Teoksen lämmitys harjoitus klo 9-11

LIITE 2: LIIKKEEN ARVONTATAULUKKO

Kehonosat	Liikkeet	Liikkeet	Liikkeet	Liikkeet
1 varpaat	1 veto	1 työntö	1 pyöristys	1 leijutus
2 nilkka	2 hyppy	2 painon siirto	2 koukistus	2 syöksy
3 polvi	3 pyörähdys	3 heitto	3 napautus	3 alitus
4 lonkka	4 sukellus	4 ylös nousu	4 liuku	4 ylitys
5 lantio	5 isku	5 alas meno	5 askel	5 spiraali
6 rintakehä	6 heilautus	6 keräys	6 käännös	6 painava
7 koko selkäranka	7 kiemura	7 kierähdys	7 kelluminen	7 pysähdys
8 olkapää	8 ojennus	8 tauko	8 nosto	8 pyöristys
9 kyynärpää	9 kierto	9 vienti	9 ponnistus	9 oma liike
10 ranne	10 kävely	10 kaatuminen	10 palautus	10 ympäri
11 sormet	11 juoksu	11 tasapaino	11 potku	11 kannatus
12 kaula	12 kurotus	12 pyrähdys	12 lysähdys	12 katse
13 pää	13 pudotus	13 ravistus	13 keinahdus	13 ele
Pelikortit yksi maa	HERTTA	PATA	RISTI	RUUTU

LIITE 3: IMPROVISAATION, AJAN JA TILAN ARVONTATAULUKKO

IMPRO	AIKA	LIIKESUUNTA
1 keinuminen	1 erittäin hidas	1 ylös
2 ravistelu	2 keski hidas	2 alas
3 sulaminen	3 hidas	3 sivu o kruuna/v klaava
4 leijuminen	4 keski nopea	4 taakse
5 syöksyminen	5 nopea	5 eteen
6 työntäminen	6 erittäin nopea	6 digis ylä kruuna/ala klaava, o kruuna/v klaava
NOPPA	NOPPA	NOPPA ja KOLIKKO

LIITE 4: REM-TEOKSEN KÄSIOHJELMA

15.3.2020 klo 16

REM

REM on ikkuna unien maisemaan. Alitajuntaisten ajatusten, kuvien ja maailmojen hetkeen, jolloin todellisuus kohtaa surrealistisuuden. Teoksessa liikutaan tanssijoiden omissa epätodellisuuden mielikuvissa, unissa, jotka ovat jättäneet syvän muistijäljen.

Opinnätetyössään Pauliina on tutkinut Merce Cunninghamin sattuma- menetelmän käyttöä koreografisena työkaluna. Pohdintana on ollut, mitä uutta sattuman käyttö voisi tuoda koreografiseen työskentelyyn ja voisiko sattuman käyttö koreografiassa tuoda vapautta koreografiseen työhön. Sattuma määrittää teoksen liikettä tilassa ja unet luovat sille maiseman.

Koreografia: Pauliina Kyttä

Tanssijat: Pauliina Kyttä ja Anna Päiväniemi

Musiikki: East London Street – Hidden

Orchestra, Familiar – Nils Frahm, Alyth –

Hidden Orchestra